

Redaktørernes forord

Fransk bysociologi

Dette temanummer om den nye franske bysociologi indeholder bidrag fra yngre forskere fra miljøet omkring den nye sociologiske og tværfaglige uddannelse om byudvikling, planlægning og globalisering på Roskilde Universitet – Plan, By og Proces.

Sammenlignet med andre nordiske og anglosaksiske lande er dansk sociologi præget af forholdsvis stor indflydelse fra fransk sociologi og filosofi, f.eks. Bourdieu, Foucault og Deleuze. I 2008 havde *Dansk Sociologi* således et temanummer med artikler relateret til Luc Boltanskis arbejde om *Le nouvel esprit du capitalisme*. Tidsskriftet udgav også i 1995 et temanummer med udgangspunkt i den Foucault-inspirerede sociolog Jacques Donzelots arbejde om de nye sociale spørgsmål.

Går vi endnu længere tilbage til 1980'erne og 1970'ernes bysociologiske forskning i Danmark (f.eks. Birte Bech Jørgensen, Leif Thomsen, Kirsten Simonsen og Jens Tonboe for blot at nævne nogle få seniorsociologer) fandtes der også en del dansk byforskning med stærk inspiration fra fransk forskning. I denne fase af dansk bysociologi var en central inspirationskilde Manuel Castels, der inden for den Althusser-inspirerede marxismetradition analyserede byernes klassekonflikter og 1970'ernes urbane bevægelser. Henri Lefebvre var en anden – og stadig aktuel teoretiker, der kort kan placeres i den tradition for humanistisk marxisme, der var kritisk over for dele af Althusser-traditionens determinisme. Denne efterlod ifølge Lefebvre ikke plads til også at forstå bylivets kreative, sociale rummelighed og potentielt frigørende muligheder.

Den "nye" bysociologi rummer i tråd med 1970'ernes franske bysociologi stadig en række interessante og – efter redaktørernes opfattelse – produktive *spændinger* (der i øvrigt også gælder store dele af det øvrige sociologiske landskab) mellem to orienteringer:

1. Et kritisk samfundsdiagnostisk eller fakticitetsorienteret spor med fokus på social eksklusion, segregering, gentrificering og kritik af hvordan neoliberale strategier skaber "avanceret marginalisering" i byerne. Denne strømning er især præsenteret af den Bourdieu- og Wacquant-inspirerede forskning, som i dette nummer er repræsenteret ved Troels Schultz Larsens og Kristian Delicas bidrag.

2. Et mere utopisk og mulighedsorienteret spor med fokus på byens mulige positive, sociale dynamikker og frigørende potentialer. Den strømning henter blandt andet inspiration i Lefebvres betoning af bylivets skabende og sociale potentialer, som i dette nummer bliver præsenteret i Malene Freudens

dal-Pedersens og Jan Lilliendahls artikler. Går vi endnu længere tilbage til 1960'erne er det f.eks. den situationistiske bevægelses forskellige aftryk på "den urbane avantgarde", der dukker frem.

Den første artikel af *Martin Severin Frandsen* introducerer en i dansk sammenhæng ukendt bysociolog, Isaac Joseph, hvis arbejde ligger inden for den strømning, som betegnes som "den pragmatiske vending" i fransk sociologi. De pragmatiske bysociologer distancerer sig blandt andet fra "mistankens" sociologi og trækker på Goffmans mikrosociologi og den klassiske Chicagoskoles urbane økologi. Fokus er på byboernes "civile kompetencer", det offentlige bylivs interaktionsorden og tilgængeligheden som kosmopolitisk retfærdiggørelsesprincip for det offentlige rum.

Den næste artikel af *Kristian Delica* giver en indføring i Loïc Wacquants urbansociologi. Loïc Wacquant var en af Pierre Bourdieus mest fremtrædende samarbejdspartnere. Kristian Delica er en del af det miljø af danske Bourdieuinspirerede forskere, der arbejder med feltanalyser. Artiklen præciserer hvordan denne type af analyser metodologisk adskiller sig fra mere traditionelle etnografiske tilgange. Artiklen tematiserer således hvilke faldgruber, der kan ligge i "naiv" etnografisk forskning, og påpeger blandt andet, at den kan blive blind for de politiske og økonomiske drivkræfter, der producerer urban marginalitet.

Troels Schultz Larsens artikel følger Bourdieu- og Wacquantsporet, men tager direkte afsæt i den aktuelle danske "ghetto" diskurs og -forskning. I stedet for det misvisende ghettobegreb tales der om sociospatielle afsondringsprocesser og der præsenteres intet mindre end et empirisk funderet nyt bud på en klassifikation af forsømte byområder i Danmark. Den nye klassifikation er baseret på korrespondanceanalyser af danske data, der omfatter forsømte boligområder, og leverer et velargumenteret alternativ til de hidtidige empiriske forsøg på klassificering af forsømte boligområder i Danmark.

Malene Freudendal-Pedersens artikel er teoretisk inspireret af Lefebvre-traditionen og tager fat på den brandaktuelle bæredygtigheds udfordring. Med inddragelse af mobilitets- og hverdagslivsforskning og kritisk planlægningsforskning argumenteres der for at klimaudfordringen både skaber mulighed og behov for en kritisk utopisk tænkning, hvad angår fremtidens byer.

Jan Lilliendahl Larsens artikel er også inspireret af Lefebvre-traditionen, som i artiklen placeres i en teoriehistorisk kontekst. Det centrale i denne sammenhæng er 70'er-striden mellem Castels/Althussertraditionen versus Lefebvre og dennes inspiration fra 1960'ernes situationister. Det empiriske nedslag i artiklen er den nutidige bys "vage rum" og forskellige urbane eksperimenter, der ses som nutidige levende manifestationer af en ny type skabende "politisk urbanitet". Temanummerets kronik af *Martin Søberg* og *Djaved Kimouche* handler også om aktuelle urbane eksperimenter.

John Andersen og Thomas P. Boje